

§ 62

Nuorten aloitteiden käsittely Helsingin kaupungissa

HEL 2014-007441 T 00 01 00

Esitys

Nuorisolautakunta esitti, että kaupunginhallitus hyväksyisi seuraavat yhdenmukaiset, kaupunkitasoiset periaatteet nuorten aloitteiden käsittelystä 1.5.2015 alkaen:

1. Ruuti.net – verkkosivun aloitetyökalu vakiinnutetaan nuorten aloitejärjestelmäksi Helsingin kaupungissa.
2. Jokaisessa kuntalaisille palveluita tuottavassa hallintokunnassa nimetään Ruuti-vastuuhenkilö, joka vastaa nuorten aloitteiden seuranta- ja raportointitietojen tuottamisesta Ruuti.net – verkkosivuille.
3. Nuori aloitteen tekijä saa kymmenen päivän sisällä tiedon siitä, missä virastossa aloite käsitellään, kuka vastaa aloitteen käsittelystä ja miten aloitetta esitetään käsiteltävän.
4. Nuorisolautakunta käsittelee nuorten aloitteet kaksi kertaa vuodessa. Käsittelyssä nuorisolautakunta tekee esityksen kaupunginhallitukselle siitä, mitkä nuorten aloitteet merkitään tiedoksi ja mitkä viedään kaupunginvaltuuston päätöskäsittelyyn.
5. Kaupunginvaltuusto käsittelee aloitteet kerran vuodessa.
6. Järjestelmästä vastaa nuorisoasiainkeskus. Nuorisolautakunta esittää kaupunginhallitukselle selvitettäväksi, miten kaupungin käsiteltäväksi tulevat aloitteet tulevaisuudessa voitaisiin keskitetysti hoitaa esimerkiksi kaupunginkanslian alaisuudessa.

Käsittely

Tommi Laitio: lisäys kohtaan 4: Käsittelyssä nuorisolautakunta tekee esityksen kaupunginhallitukselle siitä, mitkä nuorten aloitteet merkitään tiedoksi ja mitkä viedään kaupunginvaltuuston päätöskäsittelyyn.

Vastaehdotus:

Aleksej Fedotov: kohta 6. Järjestelmästä vastaa kaupunginkanslia yhteistyössä nuorisoasiainkeskuksen kanssa.

Kannattajat: Benjamin Ellenberg

Vastaehdotus:

Timo Kontio: Muutetaan kohdan yksi asiakohta kuusi muotoon:

"Järjestelmästä vastaa nuorisoasiainkeskus. Nuorisolautakunta esittää kaupunginhallitukselle selvitettäväksi, miten kaupungin käsiteltäväksi tulevat aloitteet tulevaisuudessa voitaisiin keskitetysti hoitaa esimerkiksi kaupunginkanslian alaisuudessa."

Kannattajat: Vesa Korkkula

1 äänestys

JAA-ehdotus: kohta 6. Järjestelmästä vastaa kaupunginkanslia yhteistyössä nuorisoasiainkeskuksen kanssa.

Ei-ehdotus: Muutetaan kohdan yksi asiakohta kuusi muotoon:

"Järjestelmästä vastaa nuorisoasiainkeskus. Nuorisolautakunta esittää kaupunginhallitukselle selvitettäväksi, miten kaupungin käsiteltäväksi tulevat aloitteet tulevaisuudessa voitaisiin keskitetysti hoitaa esimerkiksi kaupunginkanslian alaisuudessa."

Jaa-äännet: 1

Aleksej Fedotov

Ei-äännet: 4

Helena Kantola, Timo Kontio, Vesa Korkkula, Marlon Moilanen

Tyhjä: 4

Benjamin Ellenberg, Fatbardhe Hetemaj, Olli Isoaho, Sanna Lehtinen

Poissa: 0

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan kohdan yksi asiakohta kuusi muotoon:

"Järjestelmästä vastaa nuorisoasiainkeskus. Nuorisolautakunta esittää kaupunginhallitukselle selvitettäväksi, miten kaupungin käsiteltäväksi tulevat aloitteet tulevaisuudessa voitaisiin keskitetysti hoitaa esimerkiksi kaupunginkanslian alaisuudessa."

Jaa-äännet: 2

Fatbardhe Hetemaj, Olli Isoaho

Ei-äännet: 7

Benjamin Ellenberg, Aleksej Fedotov, Helena Kantola, Timo Kontio, Vesa Korkkula, Sanna Lehtinen, Marlon Moilanen

Tyhjä: 0

12.06.2014

Ntj/5

Poissa: 0

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Inari Penttilä, suunnittelija, puhelin: 89091
inari.penttila(a)hel.fi
Markku Toivonen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 89053
markku.toivonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kuntalain 28 § ja nuorisolain 8 §

Esitysehdotus

Nuorisolautakunta esittää, että kaupunginhallitus hyväksyisi seuraavat yhdenmukaiset, kaupunkitasoiset periaatteet nuorten aloitteiden käsittelystä 1.5.2015 alkaen:

1. Ruuti.net – verkkosivun aloitetyökalu vakiinnutetaan nuorten aloitejärjestelmäksi Helsingin kaupungissa.
2. Jokaisessa kuntalaisille palveluita tuottavassa hallintokunnassa nimetään Ruuti-vastuuhenkilö, joka vastaa nuorten aloitteiden seuranta- ja raportointitietojen tuottamisesta Ruuti.net – verkkosivuille.
3. Nuori aloitteen tekijä saa kymmenen päivän sisällä tiedon siitä, missä virastossa aloite käsitellään, kuka vastaa aloitteen käsittelystä ja miten aloitetta esitetään käsiteltävän.
4. Nuorisolautakunta käsittelee nuorten aloitteet kaksi kertaa vuodessa.
5. Kaupunginvaltuusto käsittelee aloitteet kerran vuodessa.
6. Järjestelmästä vastaa nuorisoasiainkeskus.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus antoi 3.2.2014 nuorisoasiainkeskukselle valmisteltavaksi ehdotuksen nuorten aloitteiden käsittelystä Helsingin kaupungissa. Nuorisoasiainkeskus esittää nuorten aloitteiden käsittelyn varmistamiseksi Ruuti.net – verkkosivuston hyödyntämistä.

Ruuti-vaikuttamisjärjestelmä perustettiin kaupunginhallituksen päätöksellä 13.6.2011. Helsinki valitsi nuorten vaikuttamismahdollisuuksissa poikkeuksellisen väylän keskittymällä

erityisesti suoran ja neuvottelevan demokratian vahvistamiseen, tavoitteena varmistaa vaikutusmahdollisuudet kaikille helsinkiläisille nuorille. Ruuti-vaikuttamisjärjestelmän kehittämis- ja koordinaatiovastuu annettiin nuorisosiainkeskukselle ja opetusvirastolle. Ruudin perustamispäätöksessä kaupunginhallitus kirjasi seuraavaa: "Samalla kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupungin virastoja ja liikelaitoksia, niiden valmistellessa nuoria koskevia asioita, hyödyntämään nuorten vaikuttamisjärjestelmää ja ottamaan huomioon nuorten kuulemisessa esille tulleet seikat. Lisäksi kaupunginhallitus päätti kehottaa, osana nuorten vaikuttamisjärjestelmää, kaupungin lauta- ja johtokuntia varaamaan nuorille mahdollisuuden tulla kuulluksi heitä koskevissa asioissa. Vielä kaupunginhallitus päätti kehottaa nuorisosiainkeskusta ja nuorisolautakuntaa huolehtimaan nuorten vaikuttamisjärjestelmän toiminnan riittävästä seurannasta."

Ruuti-vaikuttamisjärjestelmä rakentuu kaupungin viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden ja nuorten vuorovaikutuksen varaan. Kaupunki on veloitettu kuulemaan nuoria nuorisolain 8. pykälän mukaisesti nuoria koskevissa asioissa. Lisäksi kuntalaisten aloitteet tulee käsitellä kuntalain pykälän 28. mukaisesti. Nuoria kannustetaan omaan vaikuttamistoimintaan ja nuorten aloitteiden tukena toimivat Ruudin eri kuulemiskanavat ja kaupungin, erityisesti opetusviraston ja nuorisosiainkeskuksen, työntekijöiden tuki nuorille. Ruuti-vaikuttamisjärjestelmän tavoitteena on, että jokainen helsinkiläinen nuori tulee kuulluksi ja voi vaikuttaa itselle merkittäviin asioihin Helsingissä.

Nuorten aloitteiden yhtenäisen käsittelyn tueksi nuorisosiainkeskus esittää seuraavat käytännöt kaikissa hallintokunnissa.

Ruudin nykyisten rakenteiden tuki nuorten aloitteille

Ruudin eri toiminnot ja palvelut nuorille tukevat nuorten osallistumista kaupungin päätöksentekoon. Nuoret voivat tehdä aloitteita muiden kuntalaisten tapaan kirjallisesti kaupungin kirjaamoon osoitetulla aloitteella tai sähköisesti kuntalaisaloite.fi -palvelun kautta. Ruuti.net – verkkosivuston aloitetyökalun kautta tehtiin vuoden 2013 aikana 31 aloitetta. Aloitteita vietiin eteenpäin asioista vastaaville tahoille ja vastauksia saatiin vaihtelevasti. Nuorten aloitteista vietiin eteenpäin mm. seuraavat asiat vuoden 2013 aikana:

- Katutaidepaikkojen lisääminen;
- Alaikäisille tarkoitetun kesäterassin kokeilu Kampissa;
- Väliaikainen nuorisotila Kampin ostoskeskuksessa;
- Kaupungin kesätyölinjausten tarkistaminen.

Ruuti –vaikuttamisjärjestelmän elementit tukevat nuorten aloitteita ja ottavat huomioon nuorten valmiudet ja kehitystason:

- Ruuti.net: verkkoympäristö nuorten aloitteille ja muulle Ruuti-toiminnan esittelylle ja vuorovaikutukselle;
- Ruudin ydinryhmä: 20 nuoren vaaleilla valittava toimintaryhmä, joka ohjaa Ruudin tapahtumia sekä seuraa ja edistää nuorten aloitteita.
- RuutiExpo: vuoden suurin nuorten vaikuttamistapahtuma;
- Toimintaryhmät: alueelliset ja temaattiset ryhmät, jotka syntyvät nuorten omasta tai nuorisoasiainkeskuksen aloitteesta;
- Päättäjämiitti: vuosittain järjestettävä nuorten ”huippukokous” helsinkiläisten nuorten, viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden kesken ydinryhmän valitsemista aiheista;
- Ylipormestarin oppilaskuntapäivät: joka toinen vuosi järjestettävä, kaupunginjohtajan johtama foorumi Helsingin kouluille;
- Oppilaskuntapäivät: syksyisin järjestettävät kouluympäristön ideointi- ja kehittämispäivät oppilaskunnille;
- RuutiBudjetti: osallistuvaa budjetointia alueellisessa nuorisotyössä.

Ruudin olemassa olevat toiminnot rakentavat kaupungin tasolla mahdollisuuksia nuorten ja kaupungin päätöksentekijöiden vuoropuhelulle. Nämä käytännöt vakiinnuttamalla sekä rakentamalla yhtenäinen aloitteiden käsittelymenetelmä voidaan varmistaa, että kaupunki täyttää velvoitteensa nuorten osallistumisesta kaikissa hallintokunnissa nuorisolain 8. pykälän mukaisesti.

Yhtenäisten käytäntöjen sopiminen edellyttää tiivistä yhteistyötä hallintokuntien välillä. Tähän erinomainen valmistelu on virastojen asiantuntijoista koostuva Ruuti-verkosto. Tavoitteeksi on asetettu Ruudin vakiinnuttaminen Helsingissä valtuustokauden 2013–2016 aikana.

RUUDIN ALOITEJÄRJESTELMÄÄ KOSKEVAT YHTEISET KÄYTÄNNÖT

Nuorten aloitteet voivat koskea paikallisia, oman lähialueensa julkisia palveluja, asiakohtaisia aihepiirejä tai koko kaupunkia koskevia asioita. Nuorisoasiainkeskus ja opetusvirasto voivat tukea myös Helsingin kaupungin ulkopuolisille tahoille osoitettuja aloitteita. Aloitteeksi katsotaan toimenpide, joka tähtää valitun asiantilan muutokseen tai olemassa olevan asian säilyttämiseen. Aloite ei ole palaute vaan ehdotus. Nuorten aloitteiden käsittelyä ohjaa kuntalain pykälä 28. kuntalaisten aloiteoikeudesta.

Käsittävät aloitteet tulee kirjata Ruuti.net –sivustoille. Nuorten aloitteeksi katsotaan kaikki suullisesti tai kirjallisesti esittämät aloitteet, jotka koskevat Helsingin kaupungin toimintaa ja ne on kirjattu Ruuti.net –sivuston aloitetyökaluun. Ruuti.net –sivuston avulla ei nykyisellään voida varmistaa tekijän henkilöllisyyttä, asuinpaikkaa tai ikää. Nuorten aloitejärjestelmää muokataan niin, että jatkossa aloitteen tekijän tulee jättää yhteystietonsa Ruuti.net –sivustoille jätettävään aloitteeseen. Nuori voi valita, onko nimi julkisesti nähtävissä vai ei. Aloitteiden käsittelyssä on tärkeää käydä keskustelua ja tuoda tiedoksi päätökset aloitteen tekijälle tai tekijöille. Aloitteen tekijää tai tekijöitä voidaan pyytää myös kuultavaksi. Ruuti.net aloitetyökaluun voi myös kirjata nuorten puolesta tapahtumissa syntyneet, suoraan eri hallintokunnille esittämät, tai muuten nuorten suullisesti esittämät aloitteet, jos niitä halutaan seurata nuorten aloitteina. Jokaisella aloitteella tulee olla yksi tai useampi omistaja.

Aloitteiden käsittely

Nuorisoasiainkeskus vastaa siitä, että aloite viedään tiedoksi sille viranomaiselle, jolle aloitteen jatkokäsittely kuuluu. Nuorisoasiainkeskus voi suositella aloitteen käsittelijälle mahdollisia tapoja käydä keskustelua aloitteen tekijän tai tekijöiden kanssa. Hallintokunnissa nimetty Ruuti-verkoston jäsen vastaa siitä, että nuorten aloitteet löytävät niistä vastaavien viranomaisten käsiteltäviksi. Aloitteista vastaavan viranomaisen tulee kirjata kymmenen työpäivän kuluessa aloitteen käsittelijä ja suunniteltu käsittelyjärjestys Ruuti.net –sivustolle tiedoksi.

Aloitteiden jättämisen jälkeen aloitteen käsittelijät vastaavat aloitteeseen liittyvästä kommunikaatiosta aloitteen tekijälle Ruuti.net -sivuston välityksellä. Aloitteen tekijää voidaan pyytää mukaan neuvotteluihin aloitteen puolesta, mikäli aloitteen tekijä tähän suostuu. Nuorisoasiainkeskus ilmoittaa aloitteen tekijälle henkilökohtaisesti, miten aloitteen käsittely etenee, sekä aloitteen johdosta suoritettut toimenpiteet.

Aloitetta voidaan käsitellä nuorten kanssa Ruudin tapahtumissa: Päättäjämiiitissä, oppilaskuntapäivillä ja Ylipormestarin oppilaskuntapäivillä, RuutiBudjetti-tapahtumissa ja RuutiExpossa. Ruudin ydinryhmä vastaa Päättäjämiiittiin ja osittain RuutiExpon teemojen valinnasta. Opetusvirasto vastaa nuorten oppilaskuntapäiville valittavista kannanotoista. RuutiBudjetin aloitteet muodostuvat työpajoissa ja niistä äänestetään alueellisesti. Äänestyksessä kannatusta keränneet ideat kirjataan Ruuti.net –sivustoille aloitteina, ja niiden toteututumista voi seurata myös tätä kautta.

Aloitteiden seuranta

Nuorten aloitteet ja erityisesti niistä seuranneet toimenpiteet käydään läpi vuosittain RuutiExpo -tapahtumassa. Lisäksi Ruudin ydinryhmä käy läpi aloitteet säännöllisesti, kolmesta neljään kertaa vuodessa, ja keskustelee tarvittaessa niiden käsittelystä nuorisotoimenjohtajan kanssa. Nuorisolautakunta saa tiedoksi vähintään kahdesti vuodessa nuorten tekemät aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet. Hallintokunnan nimeämän Ruuti-verkoston jäsenen tulee ilmoittaa Ruuti.net-aloitetyökalun vastuuhenkilölle aloitteen johdosta suoritettut toimenpiteet vaiheittain. Nuorisolautakunta vie nuorten aloitteet kaupunginvaltuustolle tiedoksi kerran vuodessa. Ruudin ydinryhmällä on oikeus viedä aloitteet uudelleen käsiteltäväksi Ruudin tapahtumiin tai käynnistää kampanjan ynnä muu tukitoimi aloitteiden tueksi.

Nuorisoasiainkeskus ehdottaa, että kaikki hallintokunnat hyödyntäisivät Ruuti.net -aloitetyökalua nuorten aloitteiden seurannassa. Hallintokunnat voivat kirjata nuorilta suoraan saamansa aloitteet Ruuti.net-työkaluun, jossa niitä voidaan seurata ja nostaa käsiteltäviksi Ruudin tapahtumissa. Ruuti.net -aloitetyökaluun lisätään kysymys aloitteentekijän iästä ja yhteystiedot sekä nimi tai taustayhteisö. Aloitteeseen on jätettävä yhteystiedot. Ikä ei ole pakko liittää aloitteeseen. Aloitteen tekijä voi valita haluaako nimensä julkisesti esille aloitteeseen. Ruuti.net aloitetyökalun sosiaalisen median jako-ominaisuutta markkinoidaan keinona hakea laajempaa kannatusta aloitteelle. Ruudin ydinryhmä voi ottaa aloitteen tekijään yhteyttä ja miettiä parhaita keinoja edistää aloitetta. RuutiExpon käsittelyn lisäksi ehdotetaan, että nuorten aloitteita käsitellään kerran vuodessa kaupunginvaltuustossa kuten muitakin kuntalaisaloitteita. Nuorisolautakunta saa tiedoksi nuorilta syntyneet aloitteet vähintään kahdesti vuodessa.

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Inari Penttilä, suunnittelija, puhelin: 89091
inari.penttila(a)hel.fi
Markku Toivonen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 89053
markku.toivonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kuntalain 28 § ja nuorisolain 8 §